

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Estibalitz Ledesma Arratibel

*Pasaia,
Gipuzkoa
(1973)*

Aurkibidea

Biografia

Ama San Pedrokoa zuen eta aita Antxokoa. San Pedroko ikastolako lehenengo andereñoa, Pilartxo Arratibel, izeba zuen. Ikastolei buruzko elkarrizketa egin geneion, Borja Arratibel lehengusuarekin batera.

Zintak

PAS-079

- **Proiektua:** Badiako ikastola txikiak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2025-06-16
- **Iraupena:** 78 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Sapsootham, Itziar

Pasarteak

1. Pilartxo Arratibel izan zen beraien izeba

- **Erref:** PAS-079/002
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:01:00. **Bukatu:** 00:02:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Aita euskaraz egiten saiatzen zen beti. Ama, familia euskaldunekoa zen baina Antxon gaztelania asko erabiltzen zen eta joera hori izaten zuten. Haien izeba, Pilartxo Arratibel, euskaldunagoa zen. Denbora asko pasa zuten berarekin.

2. Pilartxo Arratibel, sormen handiko emakumea

- **Erref:** PAS-079/008
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:08:47. **Bukatu:** 00:09:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

Pilartxo Arratibel andereñoari antzerkia asko gustatzen zitzaion. Harreman oso ona zuen umeekin. Pianoa eta txirula jotzen zituen. Sormen handia zuen.

3. San Pedroko ikastolen egoitza ezberdinak

- **Erref:** PAS-079/011
- **Iraupena:** 0:03:44. **Hasi:** 00:13:45. **Bukatu:** 00:17:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

San Pedroko Dunixi ikastola 1966an sortu zen, Pilartxo Arratibelen etxean. Gero, eliza-etxearen azpira mugitu zen ikastola. Handik, zahar-etxera aldatu zen eta Felisa ere klaseak ematen hasi zen. Felisak irakasle titulua zuen. Zahar-etxetik portura lekualdatu zen ikastola eta irakasle gehiago ere gehitu ziren. 1979an, lizeora ikastera joan zen. Lehenengo maila lizeoan hasi zuten lehenengo belaunaldkoa da Estibalitz.

4. Pilartxo Arratibelen biografia

- **Erref:** PAS-079/015
- **Iraupena:** 0:04:40. **Hasi:** 00:19:39. **Bukatu:** 00:24:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Pilartxo Arratibelek bederatzi anai-arreba zituen, baina haietako 6 umetan edo gaztetan hil ziren. Pilartxok mojetan ikasi zuen eta pianoa jotzen, bordatzen, antzerkia egiten... ikasi zuen. Elizkoia zen arren, kutsu modernoa ere bazuen. Bere zaletasunak, natura, euskara eta eliza ziren.

5. Ikastolako kontuak

- **Erref:** PAS-079/017
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:24:22. **Bukatu:** 00:25:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

San Pedron zahar-etxean (asiloan) ikasten zutenean, ama birhinari kantatzen zioten. Portuan aldiz, goiko pisuan munstroak zeudela uste zuten.

6. Musika irakasteko teknikak

- **Erref:** PAS-079/020
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:28:39. **Bukatu:** 00:29:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

Pilartxo Arratibelek musika nola erakusten zuen kontatzen du Borjak.

7. San Pedro, herri inplikatua

- **Erref:** PAS-079/024
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:32:14. **Bukatu:** 00:33:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

San Pedron beti egon da kulturarekiko lotura: antzerkiak, desfileak...

8. Felisa, San Pedroko tituludun andereñoa

- **Erref:** PAS-079/027
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:35:32. **Bukatu:** 00:36:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

Pilartxo Arratibelek irakasle titulua atera zuenean, gogo txarrez atera zuen. Felisa zen tituludun irakaslea. Nolakoa zen kontatzen dute.

9. Pilartxo Arratibelen nortasuna

- **Erref:** PAS-079/028
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:36:45. **Bukatu:** 00:38:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Pilartxo Arratibel oso jatorra eta maitakorra zen. Etxean batzuetan jenio txarra zuen.

10. Pilartxo Arratibelek urtero jartzen zuen jaiotza

- **Erref:** PAS-079/034
- **Iraupena:** 0:02:58. **Hasi:** 00:44:01. **Bukatu:** 00:46:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erljioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak
- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Jaunartzea eta katekesia beti euskaraz ezagutu dute. Gabonetan jaiotza-bizia

eta jaiotzen lehiaketak egiten ziren. Pilartxo Arratibeli ez zitzaion Olentzeroren figura gustatzen. Jaiotza handia ipintzen zuen etxean.

11. Jaietan baserritarrez jantzen ziren

- **Erref:** PAS-079/035
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:46:59. **Bukatu:** 00:48:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:

San Pedroko jaietan egun batez beti baserritarrez jantzen ziren eta gainontzekoetan arrantzalez.

12. Pilartxo arratibel, herrian oso maitatua

- **Erref:** PAS-079/042
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 00:53:21. **Bukatu:** 00:54:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Pilartxo Arratibel oso maitatua izan da San Pedron. Ixilean jende askori lagundu zion Pilartxok.

13. Pilartxo Arratibelek euskararen egoerarekin asko sufritzen zuen

- **Erref:** PAS-079/044
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:54:57. **Bukatu:** 00:57:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Pilartxo Arratibel, Donostiako beste bi irakaslerekin joaten zen oporretan Fiterora. Irakasleekin oso harreman ona zeukan. Euskararen egoerarekin asko sufritzen zuen. Berdina gertatzen zitzaion gazteak elizara ez joatearekin edo natura ez babesteagatik.

14. Hasieran, ikastolarekin kezkek

- **Erref:** PAS-079/048
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:58:54. **Bukatu:** 00:59:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Borjarekin ikastolan ikasitako batzuk, ikasketak beste leku batean bukatu zituzten. Estibalitzen kasuan ordea, ia denek ikasketak lizeoan egin zituzten.

15. Ikastolan erabiltzen zuten materiala

- **Erref:** PAS-079/050
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 01:00:42. **Bukatu:** 01:02:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

"Poxpolin" liburua ikastolan erabiltzen zuen Borjak. Musika-tresnak zituzten gelan. Zetazko panpinak eta loreak egiten zituzten.

16. Gurasoak ikastola margotzen eta kortinak josten

- **Erref:** PAS-079/054
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 01:04:52. **Bukatu:** 01:06:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Ikastolako kortinak etxeetan josten zituzten amek. Ikastola portuan egon zenean, gurasoak gelan margotzen ibili zirela gogoratzen du Borjak.

17. Lizeotik antolatutako irteerak

- **Erref:** PAS-079/060
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 01:11:24. **Bukatu:** 01:12:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Lizeotik, Oriora eta Sobronera gaua pasatzera joaten zirela gogoratzen du Estibalitzek. Faroko bidetik ere ibiltzen ziren. Bilboko Artxanda parkera joan izan dira, Gamarrako igerilekuetara, Santimamiñeko kobazulora...

18. Pilartxo Arratibel, erizain lanetan ikastolan

- **Erref:** PAS-079/062
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 01:13:27. **Bukatu:** 01:15:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

Estibalitzek gogoratzen du, nola hiru urterekin haurrek negar egiten zutela ikastolara joatean. Ez zuen ulertzen, izeba Pilartxorekin zeudelako eta berak normaltzat hartzen zuelako. Pilartxo Arratibelek, askotan erizain lanak egin behar zituela gogoratzen du.

19. "Pasaian jaio gera" abestia

- **Erref:** PAS-079/063
- **Iraupena:** 0:00:44. **Hasi:** 01:15:48. **Bukatu:** 01:16:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bestelako katak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Pilartxo Arratibelek asmatu zuen "Pasaian jaio gera" abestia kantatzen dute.

20. "Lo dago gure haurtxoa" abestia

- **Erref:** PAS-079/065
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 01:16:47. **Bukatu:** 01:17:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Ume katak

Laburpena:

Pilartxo Arratibelek asmatu zuen "Lo dago gure haurtxoa" abestia kantatzen dute.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-10

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com